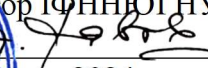

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»
проф. Роман САВЧУК
«2» вересня 2024 р.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО
ОК 31**

рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

перший (бакалаврський)
бакалавр
08 Право
081 Право
Право

Розробники програми: к.ю.н., доц. Великорода Олександр Михайлович

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу (протокол № 1 від 27.08.2024 р.)

В.о.завідувача кафедри цивільного та
господарського права і процесу

Андрій РОМАНЮК

Начальник навчального відділу

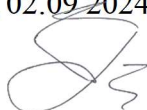
Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09.2024 р.)
Голова науково-методичної
ради

Олег БЕЗНОСЮК

Заступник директора

Олег БЕЗНОСЮК

Івано-Франківськ – 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Анотація

Однією з провідних галузей права, що вивчаються в юридичних закладах вищої освіти України є господарське процесуальне право. Останнім часом дана галузь права зазнала значних перетворень, зокрема, в результаті внесення змін до ГПК України від 03.10.2017 року, було суттєво реформовано такі інститути як юрисдикція господарських судів, учасники судового процесу, докази та доказування, розгляд справи по суті, апеляційне та касаційне провадження та багато інших. Запроваджено нові, раніше невідомі для господарського процесу України, інститути: наказне провадження, врегулювання спору за участю судді, спрощене позовне провадження. Окрім цього, Кодекс України з процедур банкрутства від 29.12.2019 року абсолютно по-новому врегулював інститут банкрутства, а справи у даній сфері розглядаються господарськими судами. Дані обставини і обумовлюють необхідність оновлення навчально-методичного забезпечення з врахуванням останніх змін до законодавства та правозастосовчої практики.

Господарське процесуальне право є однією з профільюючих дисциплін для студентів юристів. Предметом вивчення даного курсу є норми права, які регулюють діяльність господарського суду та інших учасників судового процесу з метою захисту суб'єктивних прав та інтересів суб'єктів комерційної діяльності та інших осіб, справи яких розглядаються господарськими судами. Глибоке засвоєння студентами норм, що регулюють порядок здійснення правосуддя у господарських відносинах господарськими судами є необхідною умовою формування висококваліфікованих юристів, зокрема майбутніх суддів, прокурорів, адвокатів, юрисконсультів.

1.2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Господарське процесуальне право» полягає у формуванні в майбутніх фахівців юридичного профілю необхідних знань про порядок здійснення судочинства у господарських спорах і навичок їх застосування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Господарське процесуальне право» є: потреба показати зростаючу роль господарського процесуального права на сучасному етапі розвитку країни; ознайомити з порядком розгляду та вирішення господарських спорів судом; продемонструвати нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення господарського процесу.

Історія розвитку та сучасний стан господарського процесу. Предмет і метод господарського процесуального права. Джерела господарського процесуального права. Загальна характеристика Господарського процесуального кодексу. Міжнародні договори в господарському процесі. Дія господарсько-процесуальних норм в часі та просторі.

Поняття господарського судочинства та його завдання. Стадії господарського процесу. Співвідношення господарського процесуального права з конституційним, цивільним, господарським правом та іншими дисциплінами.

Поняття та значення принципів господарського процесуального права. Система принципів господарського процесуального права. Проблеми класифікації принципів господарського процесуального права.

Предметна, суб'єктна та інстанційна юрисдикція господарських судів. Територіальна юрисдикція (підсудність).

Процесуальні строки. Судові витрати в господарському процесі.

Тема 2. Учасники господарського процесу.

Поняття та види учасників господарського процесу. Суд як основний учасник господарського процесу. Відвід судді.

Сторони господарського процесу. Права та обов'язки сторін господарського процесу. Процесуальний статус позивача. Процесуальний статус відповідача. Заміна неналежного відповідача в господарському процесі.

Поняття та зміст процесуальної співучасті. Поняття та зміст процесуального правонаступництва.

Процесуальний статус третіх осіб. Процесуальний статус представників сторін і третіх осіб.

Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник як інші учасники судового процесу.

Процесуальний статус судового експерта. Свідок у господарському процесі.

Процесуальний статус експерта з питань права, спеціаліста та перекладача в господарському процесі.

Тема 3. Докази і доказування.

Поняття доказування у господарському процесі. Предмет доказування. Межі доказування. Факти, що не вимагають доказування.

Поняття та класифікація доказів. Характеристика окремих видів джерел доказів. Показання свідків. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта у галузі права.

Способи збирання доказів у господарському процесі. Належність, допустимість, достовірність і вірогідність доказів. Оцінка доказів як завершальний етап процесу доказування.

Забезпечення доказів.

Тема 4. Наказне провадження та спрощене позовне провадження у господарському процесі.

Поняття наказного провадження та вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Подання заяви про видачу судового наказу.

Відмова у видачі судового наказу. Розгляд заяви про видачу судового наказу. Зміст судового наказу.

Скасування судового наказу.

Поняття та особливості спрощеного позовного провадження. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.

Тема 5. Позов. Відкриття провадження у справі.

Поняття та елементи позову у господарському процесі. Передумови права на пред'явлення позову.

Поняття та види заяв по суті справи. Форма та зміст позовної заяви. Визначення ціни позову. Порядок подання позовної заяви. Відзив, відповідь на відзив і заперечення в господарському процесі. Пред'явлення зустрічного позову. Заяви з процесуальних питань в господарському процесі.

Порядок відкриття провадження у справі. Відмова у відкритті провадження у справі.

Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви.

Забезпечення позову.

Тема 6. Розгляд справи по суті в господарському суді. Судові рішення.

Принципи вирішення господарських спорів у суді першої інстанції. Підготовче провадження. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати та ухвалення рішення.

Фіксування судового процесу. Протокол судового засідання.

Поняття та види судових рішень. Порядок прийняття, форма та зміст рішення. Ухвала господарського суду. Постанова господарського суду. Судовий наказ в господарському процесі.

Додаткове рішення господарського суду. Виправлення описок та арифметичних помилок. Роз'яснення судового рішення. Окрема ухвала господарського суду.

Залишення позову без розгляду. Зупинення провадження у справі. Закриття провадження у справі.

Тема 7. Апеляційне та касаційне провадження.

Передумови апеляційного оскарження. Подання апеляційної скарги. Зміст апеляційної скарги. Порядок розгляду господарських справ у суді апеляційної інстанції. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції.

Право касаційного оскарження. Подання касаційної скарги. Повернення касаційної скарги. Порядок розгляду касаційної скарги. Повноваження суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції.

Тема 8. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Форма, зміст і порядок подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна:

1. Бойко В.Я. Зразки процесуальних документів в господарському та адміністративному судочинстві. Київ: Дакор, 2023. 256 с.
2. Журавльов Д.В., Кузнєцова Н.С., Бабенко К.А. Складові успіху у господарському процесі. Київ: ЦУЛ, 2023. 320 с.
3. Ліщина І., Фулей Т., Хембах Х. Застосування Європейської конвенції з прав людини при розгляді у судах господарських справ: посібник для суддів. Київ: Істина, 2021. 208 с.
4. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України. / за ред. В.В. Галунька. Київ: Професіонал, 2022. 752 с.
5. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України. / за ред. С.О. Короеда. Київ: Професіонал, 2022. 1168 с.
6. Постанови Пленуму Верховного Суду в господарському судочинстві. / упорядники К.А. Бабенко, В.І. Журавель, Д.В. Журавльов та ін. Київ: Професіонал, 2023. 400 с.
7. Практика застосування законодавства в господарському судочинстві. / за ред. Б.Ю. Львова. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 774 с.
8. Світличний О.П. Господарський процес: підручник. Вид. 2, перероб. і доп. Київ: НУБіП України, 2021. 342 с.
9. Ясинок М.М. Господарський процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Київ: Алерта, 2021. 500 с.

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
5. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.
6. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.
7. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
9. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.

10. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4038-12>.

4.2. Допоміжна література:

1. Бринцев О.В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи: монографія. Харків: Право. 2023. 72 с.
2. Васильєв С.В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій господарських справ. Харків: Еспада, 2020. 560 с.
3. Грудницька С.М. Зразки процесуальних документів у господарському провадженні. Листи, скарги, заяви, відзиви на позовні заяви, оскарження судових рішень: практ. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2021. 80 с.
4. Журавльов Д.В., Кузнєцова Н.С., Бабенко К.А. Складові успіху у господарському процесі. Київ: ЦУЛ, 2021. 320 с.
5. Постанови Пленуму Верховного Суду в господарському судочинстві. / упорядники К.А. Бабенко, В.І. Журавель, Д.В. Журавльов та ін. Київ: Професіонал, 2020. 400 с.
6. Правові позиції Верховного Суду у цивільних, господарських та адміністративних справах: практ. посіб. / за ред. В.В. Комарова, Д.Д. Луспеника. Харків: Право. 2024. 872 с.
7. Степанова Т. В. Процесуальний статус учасників позовного провадження у господарському судочинстві: теоретико-правові та праксеологічні аспекти: монографія. Одеса: Фенікс, 2023. 494 с.
8. Чижмарь К.І. Оскарження судових рішень у господарському судочинстві. (Правове регулювання. Зразки документів. Судова практика). Київ: Центр учбової літератури. 2022. 224 с.

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.president.gov.ua – Президент України
 Законодавча влада
www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
 Виконавча влада
www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України
 Судова влада
www.scourt.gov.ua – Верховний Суд
www.ccu.gov.ua - Конституційний Суд України
 Інші державні органи
<https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
 Рекомендовані науково-аналітичні ресурси
www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень
<http://parlament.org.ua/> - Лабораторія законодавчих ініціатив
<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського